

Viðgera málið við opnum sinni

– Vit vilja hava meira sjálvstýri, men tað skal vera innan fyri ríkisfelagsskapin – men tað er eingin sum sigur, at tað skal vera tann sami ríkisfelagsskapurin, sum vit kenna í dag, sigur Jóannes Eidesgaard, formaður Javnaðarflokksins

EIRIKUR LINDENSKOV

– Mær tykir, sum um landsstýrismaðurin í sjálvstýrismálum hevur alt ov nógván skund, og at hann ikki gevur sær neyðugu tíðina, so at vit í felag kunnu finna røttu loysnina.

Hetta sigur formaðurin í størsta andstøðuflokkin, Javnaðarflokkinum.

Jóannes Eidesgaard sigur, at fleiri ferðir hevur ávarað Høgna Hoydal móti at skunda hetta málið í gjeðnum.

– Hann hevur eisini fleiri ferðir vent sær til mín og, hvussu neyðugt tað er, at vit í Javnaðarflokkinum verða við í viðgerðini, og eg havi sagt honum, at hann má geva okkum neyðugu tíðina til at viðgera málið – tí tað tekur tíð at finna út av, hvørjar avleiðingar ymsu stigini fara at hava fyri samfelagið.

Jóannes Eidesgaard er heldur ikki so fegin um, at landsstýrismaðurin biður

løgtingið um fullmakt til at fara til Danmarkar at samráðast um fullveldi. Honum hevði betur dámað, at tað lögtingið sum stakk út í kortið, heldur enn at skula taka av eini »take it - or leave it« loysn, sum landsstýrismaðurin møguliga kann koma til.

– Raðfestingin í hesum máli er ikki tann rætta, og er harmur um, at lögtingið ikki verður tikið við, sigur Jóannes Eidesgaard, sum eisini heldur tað vera løgið, at formaður Fólkløksins á tingi, Óli Breckmann heldur ikki heldur sín flokk hava fingið neyðugu tíðina at viðgera uppskotið.

– Men hvussu hevði tú so sjálvur viljað, at arbeiðið fór fram?

– Tað, sum okkum hevði dámt best var, at lögtingið setti hol á málið við at finna fram til, hvørja loysn ein so breiður meiriluti av tinginum sum gjørligt ynskti. Í veruleikanum hava vit triggjar møguleikar í at

velja:

– Sambandsloysnin, at eingin broyting hendir

– Gamla tjóðveldisloysnin, at loyst verður frá Danmark

– Ella okkara loysn, økt sjálvstýri innan ríkisfelagsskapin.

Jóannes Eidesgaard sigur, at Javnaðarflokkinur sjálvandi er talsmaður fyri triðju loysnini – økt sjálvstýri innan ríkisfelagsskapin. Hann sigur, at Javnaðarflokkinur ikki er so fegin um, at Høgna Hoydal fer til Danmarkar at samráðast um ein sáttmála, sum lögtingið ikki kennir innihaldið í.

– Tó so, vit hava í tí stóra høyr um, hvat innihaldið skal vera, men vit kenna ikki avleiðingarnar. Tjóðveldisflokkinur hevur nú biðað í 50 ár, hvat gjørdi tað, um teir biðaðu nakrar dagar afturat og fingi lögtingið við í viðgerðina, spyr Jóannes Eidesgaard, sum heldur, at alt ov nógvir leys-

ir endar framvegis eru – ov nógv víðurskifti, sum lögtingið ikki kennir avleiðingarnar av.

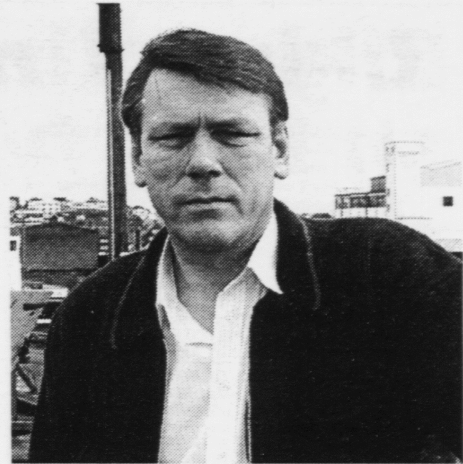
– Hvat ger Javnaðarflokkinur fyri at brynja seg til orðaskiftið í lögtinginum týsdagin?

– Vit sita nú og fundast í tingbólkinum, og um víðurskifti fara vit eisini at tosa við serkunnleika, tí hetta er veruliga eitt mál, ið vit vilja loysa, sigur Jóannes Eidesgaard.

– Javnaðarflokkinur hevur í fleiri ár víst á, at neyðugt er at broyta víðurskiftini, og vit vilja gera okkara ítarsta til at ávirka fyriliggjandi uppskot soleiðis, at vit kunnu taka undir við tí.

Formaður Javnaðarflokksins leggur tó dent á, at Javnaðarflokkinur ikki fer eftir loysingini.

– Vit vilja hava meira sjálvstýri, men tað skal vera innan fyri ríkisfelagsskapin – men tað er eingin sum sigur, at tað skal vera tann sami

– Nógvi í hesum uppskoti líkist uppskoti okkara um sjálvstýrissløg. Tí er uttan iva nógvi at semjast um, sigur Jóannes Eidesgaard

ríkisfelagsskapurin, sum vit kenna í dag, sigur hann.

At enda sigur Jóannes Eidesgaard, at Javnaðarflokkinur fer undir viðgerðina av hesum máli við opnum sinni.

– Stórur partur av hesum

uppskotinum er sera líkt uppskoti okkara til sjálvstýrissløg, og tí kann hugsast, at ikki so langt kortini er millum partarnar, sigur Jóannes Eidesgaard, formaður Javnaðarflokksins.

Sig tína hugsan!

Sigið tykkara hugsan um sjálvstýrismálið í Sosialinum. Til ber at senda okkum fax: 314720, senda okkum teldupost: post@socialurin.fo ella við at senda okkum tilfar á teldudisliki. Postadressa okkara er: Sosialurín, box 76, 110 Tórshavn

– Ein útstrekt hond til andsstøðuna

– sigur Høgna Hoydal um uppskotið um ríkisrættarlugu stöðu Føroya varð lagt fyri lögtingið til viðgerðar týsdagin og við tí er skjótil settur á tað málið, sum av teimum flestu verður mett at verða tað størsta í føroyskari politiskari søgu

SVENUR TRÓNDARSON

Við samgonguskjalinum sum teir Sjálvstýrisflokkin, Fólkløkskurin og Tjóðveldisflokkinur gjørdur eftir valið 30. apríl í ár, varð sligið fast, at flokkarnir hava gjørt av at gera nakað álvarsligt við ríkisrættarlugu stöðu Føroya.

Valstríðið var nógvi merkt av júst hesum evninum og tað er einki yvir at dýlja, at tann størsta orsøkin óiva var bankamálið.

Spurningurin um ríkisrættarlugu stöðu Føroya hevur altíð verið eitt sindur frammi, men hevur ongan tíð í nýggjari tíð verði beinleiðis tema í einum valstríði og einki eftirlýðingali samgongu.

Men tað tykist, sum nú verandi samgonga ætlar at leggja stóran dent á orðini, sum eru niðurfelld í samgonguskjalið.

Høgna Hoydal, landsstýr-

ismaður er settur til m. a. at taka sær av sjálvstýrismálinum og tað er fyrstu ferð, at føroyingar hava ein sjálvstýrismálaráðherra.

Týsdagin kom so fyrsta útspæl hansara fyrri tingið í hesum sambandi.

Uppskot til samtyktar um ríkisrættarlugu stöðu Føroya.

Men hvør er ætlanin við hesum uppskotinum?

– Tað er sjálsagt at fáa heimild frá lögtinginum at fara undir samráðingar við donsku stjórnina, men samstundis er eisini ætlanin, at leggja upp til eitt opið aðalorðaskiftið millum allar politiskar flokkar og almenningin við, sigur Høgna Hoydal, landsstýrismaður.

Hetta uppskotið kemur frá landsstýrinum eina. Er tað tí ikki vandi fyri at andstøðan fólir seg setta uttanfyri og slepta upp á fjall í einum so stórum málið sum hesum?

– Nei, tað haldi eg ikki at teir hava nakra orsøk til. Eg havi tosað við Javnaðarflokkin, sum er størsti flokkur, og sum eigur formannin í uttanlandsnevndini, so teir vistu av, at uppskotið kom nú.

– Viðgerðin skal byrja onkustaðni, og eg haldi, at tað hevur stóran týdning fyri málið at viðgerðin verður almenn, sigur Høgna Hoydal, landsstýrismaður.

Gera fylgibólkar

Høgna Hoydal leggur dent á, at hann ikki hevur ætla sær at fara undir nakað sjálvstýrið yvir hals og herðar.

– Vit skulu finna eitt so breitt samstarv, sum gjørligt at byggja á, sigur hann.

– Tað er nú gingin ein tíð, síðan tað kom fram, at landsstýrið ætlar sær undir samráðingar við donsku stjórnina og við avtaluni við donsku stjórnina 10. juni í

ár fingi vit staðfest, at danska stjórnin fegin vil samráðast um málið.

Høgna Hoydal leggur dent á, at hann onga orsøk sær til, at andstøðan skal haldast uttanfyri arbeiðnum við at broyta ríkisrættarlugu víðurskifti Føroya.

– Ein møguleiki er at gera politiskar fylgibólkar, sum fylgja bæði við samráðingunum við danir og við grundlógararbeiðinum. Á henda hátt verða teir kunnar um arbeiði alla tíðina, sigur hann.

Elga formannin í uttanlandsnevndini

– Men tað er eisini vert at minnst til, at málið skal viðgerast í uttanlandsnevndini hjá lögtinginum og har eigur Javnaðarflokkinur, sum kunnugt formannin.

Høgna Hoydal sær hetta sum ein fyrimun, tí hetta er eitt sera stórt mál um alla framtíð Føroya og hon skal sum allar slíkar avtalur viðgerast seriøst.

– Vit skulu samráðast við danir um øll øki. M.a. útbúgvingarmál, heilsu- og so sjálvandi um hvussu vit sleppa av við blokkin. Og hetta skal avgerast í einum opnum kjakið, sigur landsstýrismaðurin.

– Einku er avgjørt bara tí at málið nú er lagt fyrri tingið. Tað verður úrslitið av samráðingum við danir, sum kemur at verða avgerandi fyri um tað yvirhøvur nongur saman, sigur Høgna

Uppskotið skal siggjast sum ein tilboð um samstarv um broytt ríkisvíðurskifti fyri Føroyar, sigur Høgna Hoydal

Hoydal.

Hann leggur aftrat, at vit mugu fyrri alt í verðini ikki enda í somu støðu, sum í 1946.

Skipanin skal broytast undir øllum umstøðum

Ein av spurningunum í sambandi við broyttu ríkisskipanini er hvussu verður við blokkinum í framtíðini, og roknar landsstýrið við at Føroyar fara at klára seg uttan blokkin

– Alt hetta skal kannast nágreiniliga, sigur landsstýrismaðurin.

– Ein serfrøðinganevnd verður sett fyrri at gera upp, hvørja ávirkan blokksstúðulsskipanin hevur á føroyska samfelagið og so skal hon koma við einum útspælið um hvussu vit kunnu gera okkara samfelag meira

búgvíð til at verða búskaparlaga sjálvbjargið.

– Skal vinnan klára seg í kappingini við ornur lond, so er neyðugt, at hon ger nakað fyrri tað sjálv, og tað vóni eg sanniliga at hon ger, sigur Høgna Hoydal.

– Tað, at fáa ræði á egnum landið krevur ikki bara eitt politiskt engagement, men so sanniliga eisini eitt vinnuligt engagement, leggur hann aftrat.

Tá Sosialurín spurdi um hann væntaði eitt drúgt orðaskifti á tingið, svaraði hann:

– Tað veit eg ikki, men eg vóni at tað verður sakligt og at flokkarnir fara úr sínum skotgrøvum og byrja at samstarva um hetta stórmál, tí tað er tað vit hava brúk fyri. Ongum øðrum.